

[Niels Matthiasen.]

hvor det var, ligesom om dansk film var ved at arbejde sig op på en ny bølge. Netop nu synes det, som om vi står over for en sådan dansk bølge. Bent Christensens filmsproduktion med nye forfattere, nye ideer har givet bevis for, at kvalitet betaler sig. Det kan blive et vendepunkt for dansk film. Måtte den begyndelse, der er gjort, blive fulgt op, og måtte vi gennem den lovgivning for filmsbranchens forhold, viskal gennemføre, være med til at skabe rammerne for en sådan vækstperiode for dansk film!

Helga Pedersen: En gennemgang af det foreliggende lovforslag giver et stærkt indtryk af, at det er på tide at få lovgivningen om biografvæsenet revideret.

På et område, der er inde i en så stærk udvikling, som filmen har været og er og vil være, tror jeg ikke der er nogen tvivl om, at 25 år er for lang levetid for en lov; udviklingen løber simpelt hen fra loven. De formål, der med loven ønskes fremmet, viser sig i nogle tilfælde at være opnået ved anden lovgivning, i andre tilfælde at være af mindre interesse end ved lovens givelse eller helt uden interesse.

Mit parti påskønner derfor, at den højtærede minister har formået, takket være sin velkendte flid og sin reformiver på de områder, hans ministerium til enhver tid skal varetage, allerede i dette folketingsår at fremsætte et lovforslag, der kan sætte vigtige problemer vedrørende filmsvæsenet til offentlig debat.

Før man går ind i en vurdering af dette lovforslags rækkevidde, tror jeg det vil være rigtigt at prøve holdbarheden af i hvert fald to af de principper, hvorpå lovforslaget bygger; jeg tænker her på bevillingssystemet og filmsfonden. Den højtærede minister fastholder bevillingssystemet, ikke ud fra den principielle indstilling, at dette til enhver tid er bedre end den frie næringsret; men efter, som det synes, en vurdering af, hvad der i den øjeblikkelige situation er mest hensigtsmæssigt, og det tilføjes i fremsættelsen, at man bl. a. ønsker mulighed for at forhindre for stærk kapitalindflydelse, eventuelt fra udlandet, på filmsvalget. Den højtærede minister har hermed vel nok fjernet sig stærkt fra den principielle modvilje mod fri biografnæring;

som tidligere har været udtrykt fra den høje regerings side, bl. a. under de debatter, der i april og november 1956 førtes på foranledning af et forslag til folketingsbeslutning fremsat af det konservative folkeparti og mit parti. Også dengang gav regeringen sit principielle standpunkt en praktisk, konkret begrundelse, nemlig hensynet til den byggesituation, der da prægede biografbyggeriet, et synspunkt, som jeg for så vidt også tillagde megen vægt, ligesom i øvrigt medlemmer af det af justitsministeriet i 1947 nedsatte udvalg havde gjort det. Den højtærede minister har, så vidt jeg har set det, i det foreliggende materiale ikke på noget punkt henvist til byggesituationen, og jeg tror, det er rigtigt. I øvrigt er jeg ikke klar over, hvilken udenlandsk indflydelse man frygter netop nu. Tidligere drejede denne del af debatten sig vel mest om faren for amerikansk indflydelse; men jeg har en fornemmelse af, at det ikke er det, man hentyder til i fremsættelsen og i bemærkningerne, men snarere det, som det ærede medlem hr. Niels Matthiasen var inde på, nemlig vor stilling, såfremt en indtræden i fællesmarkedet skulle blive aktuel.

Mit parti har stadig den principielle indstilling, at fri næring alt i alt vil være at foretrække, og den højtærede ministers begrundelse for bevillingssystemets bevarelse overbeviser os ikke. Det er jo den fundamentale regel i dansk erhvervsliv, at det hviler på næringsfrihed, og dette princip er grundlovsfæstet. Bevillingssystemet virker efter vor mening vilkårligt, og det er en håbløs opgave at administrere det på tilfredsstillende måde. Biografejerens interesse i at anbringe kapital i biografen, når han ikke ved eller kan bestemme, hvem hans efterfølger bliver, er en kraftig hæmsko for den gode biografudvikling, som vi alle gerne vil fremme.

Gennem vor trust- og monopollovgivning vil vildskuddene inden for biografnæringen kunne holdes i ave som på andre områder af det frie erhvervsliv, og det er vor opfattelse, at under fri konkurrence vil bedre og smukkere teatre blive udbudt til publikums frie valg. Vi finder, at vore teatre under bevillingssystemets vinger afgjort ikke er bedre eller smukkere end teatre i lande, hvor bevillingssystemet ikke findes. I denne